

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM
la unitatea de curs
FILOSOFIA. PROBLEME FILOSOFICE ALE DOMENIULUI
Ciclul I – studii superioare de licență

<i>Codul și denumirea domeniului general de studii</i>	011 Științe ale educației
<i>Codul și denumirea domeniului de formare profesională</i>	0113 Pedagogie în învățământul primar 0112 Pedagogie preșcolară 0114 Formarea profesorilor
<i>Codul și denumirea specialității</i>	0113.1 Pedagogie în învățământul primar 0112.1 Pedagogie preșcolară 0114.10 Limbi străine. Limba germană și limba engleză / Limba engleză și limba germană

Autor:

Valeriu PARNOVEL, lector. Univ., dr.
Ion GAGIM, prof. univ., dr., hab.
Olga JACOTA- DRAGAN, asist.univ.
Aurelia BEȚIVU, lect. univ., dr.

BĂLȚI, 2021

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației
Proces-verbal nr. 1 din 09 septembrie 2021
Șeful Catedrei [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Proces-verbal nr. 2 din 05 octombrie 2021
Decanul Facultății [Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea:	Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra:	Catedra de științe ale educației
Domeniul general de studii:	011 Științe ale educației
Domeniul general de studii:	0112 Pedagogie preșcolară 0113 Pedagogie în învățământul primar 0114 Formarea profesorilor
Denumirea specialității :	0112.1 Pedagogie preșcolară 0113.1 Pedagogie în învățământul primar 0114.10 Limba engleză
Administrarea unității de curs	Filosofia. Probleme filosofice ale domeniului.

Codul unității de curs, specialitatea	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			C	S	L	Luc. ind.		
U.03.A.017 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară (studii cu frecvență)	4	120	15 15	15 15	-	60	Examen	Română Rusă
U.03.A.017 Pedagogie în învățământul primar și Limba engleză (studii cu frecvență)	4	120	15 15	15 15	-	60	Examen	Română Rusă
U.03.A.013 Pedagogie în învățământul primar și Pedagogie preșcolară (studii cu frecvență redusă)	4	120	6 6	6 6	-	96	Examen	Română Rusă

Anul de studii și semestrul în care se studiază: Anul II, semestrul III

Statutul: Unitate de curs obligatorie de orientare socioumanistică

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Numele, prenumele: Valeriu PARNOVEL

Titlul și gradul științific: lector universitar, doctor în științe filosofice

Informație de contact: e-mail: valeriu.parnovel@usarb.md

Numele, prenumele: Ion GAGIM

Titlul și gradul științific: profesor universitar, doctor habilitat

Informație de contact: e-mail: gagim.ion@gmail.com

Numele, prenumele: Olga JACOTA-DRAGAN

Titlul și gradul științific: drd. în Istoria Filosofiei, licență și masterat în științe politice, asistent universitar.

Informație de contact: e-mail: olga.jacota@usarb.md

Numele, prenumele: **Aurelia BEȚIVU**

Titlul și gradul științific: asistent universitar

Informație de contact: e-mail: aurelia197533@yahoo.com

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Acest modul universitar interdisciplinar reprezintă disciplina obligatorie de studiu, esențială a pregătirii specialistului în Științe ale educației cu impact hotărâtor la formarea culturii profesionale și a stilului existențial prin realizarea scopului de formare a unei viziuni filosofice integre asupra evoluției gândirii filosofice cu privire la problematica complexă a educației în contextul crizei globale a educației.

Obiectul de studiu al filosofiei educației vizează abordarea paradigmatelor filosofiei în domeniile de cunoaștere filosofică: axiologia, ontologia, epistemologia. Ca disciplină de învățământ dezvoltă conținuturi dinspre problematica filosofiei educației ca știință, prin analiza paradigmatelor afirmate în filosofia educației (descrise în operele marilor filosofi) pentru formarea unei imagini integre asupra parcursului istoric al filosofiei educației ca știință pedagogică autonomă. Obiectivele de formare profesională la modul se referă la formarea concepției despre existența umană, măsurabile prin raționamente filosofice cu privire la postulatele axiologiei educației în condițiile de criză a valorilor, abordările epistemologice în limbaj pedagogic actualizat, asigurând afirmarea competențelor profesionale.

COMPETENȚE PREALABILE / PRE-RECHIZITE

Pentru a se înscrie la unitatea de curs *Filosofie. Probleme filosofice ale domeniului* studenții trebuie să posede cunoștințe din Istoria universală și Istoria pedagogiei; să dețină competențe/capacități privind studierea surselor bibliografice; organizarea informației în prezentări; capacitatea de analiză, comparare, deducție, sinteza informației; elaborarea și susținerea publică a discursurilor pedagogice.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI:

CP1.1. Identificarea și descrierea conceptelor, categoriilor, teoriilor, modelelor și principiilor de bază ale procesului educațional;

CP2.2. Explicarea și interpretarea etapelor de realizare a demersului investigational;

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale în cadrul propriei strategii de muncă.

CT2. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de comunicare, de relaționare și de muncă eficientă în cadrul echipei.

CT3. Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

FINALITĂȚILE CURSULUI:

La finele studierii cursului studentul va fi capabil:

Filosofia

- să determine cauzele principale ale apariției și dezvoltării gândirii filosofice și să analizeze premisele social-economice și intelectuale ale dezvoltării filosofiei contemporane;
- să compare filosofia germană, engleză, franceză din diferite etape ale dezvoltării;

- să identifice locul și rolul domeniilor reflecției filosofice;
- să explice teoriile contemporane despre autodezvoltarea și autoorganizarea lumii;
- să interpreteze procesul istorico-filosofic de apariție și dezvoltare a domeniilor reflecției filosofice și să analizeze problemele globale ale domeniului.

Probleme filosofice ale domeniului

Cunoaștere și înțelegere:

- să explice semnificațiile conceptului de filosofie a educației;
- să descrie obiectul de studiu al filosofiei educației;
- să elucideze paradigmele filosofiei educației;
- să cunoască concepțiile pedagogice ale marilor filosofi (Platon, Descartes, Spinoza, J. Locke, J.J. Rousseau, J. Kant, Hegel, A. Niskier etc);
- să explice rolul filosofiei educației în sistemul științelor pedagogice;
- să prezinte principalele etape istorice în constituirea filosofiei educației;
- să evidențieze premisele afirmării filosofiei educației ca disciplină de studiu;
- să elucideze caracteristicile noilor curente și orientări ale filosofiei educației;
- să explice rolul filosofiei educației în formarea stilului existențial al personalității umane.

Aplicare:

- să argumenteze originea și importanța reconsiderării filosofice a idealului educațional;
- să argumenteze funcționalitatea valorilor în acțiunea educativă;
- să interpreteze cercetările de filosofie a educației;
- să valorifice teoriile educației în construcția discursului filosofic;
- să argumenteze problematica politicilor educației în raport cu politicile europene;
- să se afirme printr-un stil existențial particular;

Integrare:

- să abordeze din perspectivă filosofică probleme ale educației;
- să prezinte argumente privind geneza problemelor de existență, cunoaștere, criza educației și criză a valorilor;
- să demonstreze poziție activă civică, implicându-se în tratarea, din perspectivă istorică, a problemelor educației;
- să identifice reperele conceptuale ale filosofiei educației;
- să analizeze critic problemele actuale ale filosofiei educației;
- să propună strategii de cercetare în filosofiei educației;
- să demonstreze actualitatea unui stil existențial al personalității;
- să descrie propriul stil existențial prin indicatori, descriptori și valori.

CONȚINUTURI

Conținuturi curriculare	Studii cu frecvență		Studii cu frecvență redusă	
	C	S	C	S
FILOSOFIA				
I. FILOSOFIA - CONCEPȚIE DESPRE LUME ȘI MODALITATEA DE GÂNDIRE <ul style="list-style-type: none"> • Obiectul de studiu al filosofiei. • Corelația dintre filosofie și alte sisteme conceptuale. • Domeniile ale reflecției filosofice. • Metodele filosofice fundamentale. • Funcțiile filosofiei. 	2	2	1	2
II. ETAPELE ISTORICE DE DEZVOLTARE ALE FILOSOFIEI <ul style="list-style-type: none"> • Caracteristica generală a filosofiei antice grecești. • Caracteristica generală a filosofiei medievale și renașcentiste. • Caracteristica generală a filosofiei moderne. • Caracteristica generală a filosofiei occidentale contemporane. 	2	2	1	-
III. APARIȚIA ȘI DEZVOLTAREA GÂNDIRII FILOSOFICE ROMÂNEȘTI <ul style="list-style-type: none"> • Premizele apariției filosofiei românești . • Filosofia lui Dimitrie Cantemir. • Gândirea filosofică românească sec. XIX-XX. 	1	2	1	-
IV. ONTOLOGIA <ul style="list-style-type: none"> • Obiectul și problematica ontologiei. • Problema existenței. Ontologia umanului. • Conștiința. • Moduri de existență: mișcare, spațiu, timp. 	2	2	2	-
V. GNOSEOLOGIA ȘI EPISTEMOLOGIA. <ul style="list-style-type: none"> • Obiectul și problematica gnoseologiei și epistemologiei. • Forme și niveluri ale cunoașterii: cunoaștere perceptivă și rațională; cunoaștere empirică și teoretică; cunoașterea comună și științifică. • Adevărul – problemă centrală a teoriei cunoașterii. • Teoria cunoașterii științifică și principalele forme ale acesteia. 	2	2	-	-
VI. AXIOLOGIA ȘI PRAXIOLOGIA <ul style="list-style-type: none"> • Obiectul și problematica axiologiei. • Tipologia și clasificarea valorilor. • Filozofia acțiunii. 	2	2	1	2
VII. ANTROPOLOGIA FILOSOFICĂ <ul style="list-style-type: none"> • Problema omului în filosofie. 	2	1	-	-

<ul style="list-style-type: none"> • Problema libertății umane și tratarea ei în gândirea filosofică. • Problema sensului vieții umane. • Fericirea ca sens al vieții umane. 				
VIII. FILOSOFIA CULTURII <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de cultură. • Abordări științifice contemporane ale culturii. • Cultura și societatea. • Cultura și civilizația. • Funcțiile culturii. 	2	2	-	2
Total FILOSOFIA	15	15	6	6
PROBLEME FILOSOFICE ALE DOMENIULUI				
I. EDUCAȚIA CA FENOMEN UMAN. DIMENSIUNI FILOSOFICE	2	2	2	2
II. RELAȚIA <i>EDUCAȚIE</i> – <i>FILOSOFIE</i>: ASEMĂNĂRI ȘI DEOSEBIRI	2	2	-	-
III. OMUL CA OBIECT ȘI SUBIECT AL EDUCAȚIE	-	2	-	-
IV. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ	2	2	1	1
V. EDUCAȚIE ȘI ETICĂ	2	2	1	1
VI. EDUCAȚIE ȘI ESTETICĂ	2	2	1	1
VII. EDUCAȚIE ȘI RELIGIE.	1	1	-	-
VIII. EDUCAȚIE INDIVIDUALĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALĂ.	1	1	-	-
IX. CARACTERUL NAȚIONAL AL EDUCAȚIEI.	1	1	1	-
X. PROBLEME ACTUALE ALE SISTEMULUI EDUCAȚIONAL NAȚIONAL.	2	-	-	1
Total PROBLEMEFILOSOFICE ALE DOMENIULUI	15	15	6	6
TOTAL UNITATE DE CURS	30	30	12	12

STRATEGII DIDACTICE

Prelegerea interactivă, explicația, dezbateră, contraversa academică, organizatorii grafici, studiul bibliografiei, studiul de caz, software educaționale (kahoot, google classroom, moodle, storyjumper, google forms, prezi, mindmeister, padlet ș.a.)

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Nr. d/o	Conținutul activității	Nr. de ore, termen de prezentare		Criterii de evaluare
		FZ	FR	
1.	Pregătirea pentru orele de seminar/ laborator (documentare, studierea suportului informativ, luare de	30 în cadrul orelor de seminar	48 în cadrul orelor de seminar	<ul style="list-style-type: none"> • explicarea principalelor noțiuni, idei, teorii; • evidențierea problemelor de bază din domeniu;

	noțițe, completarea chestionarelor, grilelor, testelor de autoevaluare, consultația titularului de curs etc.)			<ul style="list-style-type: none"> dezvoltarea listei bibliografice; lecturarea critică, profund argumentată;
2.	Analiza problemei existenței. Elaborarea unui referat la tema „Ontologia umanului- accepțiuni și concepții contemporane” (7-10 pag. A4);* Identificarea deosebirilor dintre tipurile și formele ale mișcării. Identificarea și defnirea noțiunilor-cheie.	5 V săptămână	10 XI săptămână	<ul style="list-style-type: none"> complexitatea abordării subiectului; respectarea cerințelor față de structura referatului; originalitatea și atitudinea personală în abordarea subiectului.
3.	Analiza și formularea într-un eseu a tipurilor de adevăr și influența acestuia în viața umană (1 pag A4).* Elaborarea unui tabel privind caracteristica metodelor cunoașterii științifice (forma și structura tabelului este la discreția studentului). Identificarea și defnirea noțiunilor-cheie.	5 IX săptămână	10 XIII săptămână	<ul style="list-style-type: none"> corectitudinea selectării și descrierii metodelor cunoașterii științifice; corectitudinea construirii organizatorului grafic; creativitatea și originalitatea subiectului abordat.
4.	Discurs filosofic susținut prin mijloace TIC privind domeniile de cunoaștere a filosofiei educației: dialectica, ontologia, praxiologia, axiologia, epistemologia, normativitatea educației.	5 XI săptămână	6 XIII săptămână	<ul style="list-style-type: none"> probitatea caracteristicilor domeniilor filosofiei educației; relevanța argumentelor prezentate pentru fiecare domeniu de studiu al filosofiei educației; originalitatea produsului.
5.	Construirea unui organizator grafic prin care ar formula un răspuns personal și argumentat la întrebarea: Ce este stilul existențial? raportându-se critic la concepțiile despre stilul existențial studiate.	5 XII săptămână	6 XIII săptămână	<ul style="list-style-type: none"> complexitatea, originalitatea produsului; respectarea volumului indicat în conținutul sarcinii.
6.	Pregătirea pentru evaluarea periodică	4	8	
7.	Pregătirea pentru examen	6	8	
Total		60	96	

NOTĂ: Studenții vor prezenta sarcinile marcate cu „*” sistematizate în portofoliu până la ultimul seminar, inclusiv.

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică prevederile *Regulamentului de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*, aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 1 din 26.08.2020 și a *Regulamentului cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs, activitatea de învățare a studentului, inclusiv activitatea individuală, finalitățile de studiu și competențele dobândite sunt verificate și apreciate pe parcursul semestrelor prin evaluări inițiale, curente, periodice, precum și în timpul sesiunilor de examinare prin evaluări semestriale, în conformitate cu Planul de învățământ.

Evaluarea inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă (continuă) se efectuează în cadrul orelor de curs (prelegeri), practice, a seminarelor prin diverse modalități stabilite de către titularul unității de curs: chestionare, discuție, povestire, teste, probe de evaluare, referate, proiecte individuale/de grup, portofolii, studii de caz etc.

Notele obținute în cadrul evaluărilor curente se înscriu în registrul grupei academice. Numărul total minim al notelor pentru evaluările curente trebuie să fie cel puțin egal cu numărul de credite acordate unității de curs. Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs (prelegeri).

Studenții care au fost în imposibilitate de a participa, în termenii stabiliți prin Calendarul universitar, la evaluările curente, vor recupera aceste evaluări, conform dispoziției decanului și în baza unui orar special stabilit împreună cu titularul cursului.

Evaluarea periodică se realizează după promovarea a jumătate din orele preconizate pentru curs (prelegeri), conform graficului elaborat de decanat și aprobat de Centrul pentru Activitate Didactică. Responsabil de realizarea evaluării periodice este titularul unității de curs. Subiectele pentru evaluarea periodică reflectă conținuturile studiate în prima jumătate a orelor de curs (prelegeri) și sunt incluse în curriculumul unității de curs.

Forma de realizare a evaluării periodice (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Nota obținută la evaluarea periodică se înscrie în registrul grupei imediat după ultima oră (prelegere) realizată la unitatea de curs.

Studenții care au absentat nemotivat și cei care au obținut o notă mai joasă de 5 vor avea 2 sesiuni de reexaminare a evaluării periodice, conform graficului elaborat de decanat.

Studenții care au fost în imposibilitate de a participa la sesiunile de reexaminare periodică din motive întemeiate (caz de boală, participare la competiții / concursuri republicane și internaționale etc.), justificate prin acte confirmatoare (certificate medicale, hotărâri, ordine, dispoziții etc.), vor avea posibilitatea să susțină evaluarea periodică conform unui orar special.

Evaluarea studiului individual al studentului ghidat de profesor include realizarea obligatorie a produselor incluse în prezentul curriculum la compartimentul „Activități de lucru individual”. Fiecare produs al studentului va fi notat, iar în registrul grupei academice se va include o singură notă (notă medie cu sutimi – în cazul notării mai multor produse).

Forma de realizare a evaluării studiului individual al studentului ghidat de profesor (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.) sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora.

Evaluarea semestrială se realizează la finalizarea unităților de curs, fiind programată în sesiunea de examene, conform Calendarului universitar.

Forma de susținere a examenului (orală, scrisă, practică, combinată, pe MOODLE sau alte platforme de învățare etc.), metodele și instrumentele utilizate sunt selectate prin negociere cu studenții, ținând cont de necesitățile și abilitățile acestora, se aprobă la ședința Catedrei de științe ale educației și se anunță studenților la începutul semestrului.

Subiectele pentru probele de evaluare se aprobă de către șeful catedrei și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin o lună până la sesiune. În baza subiectelor aprobate vor fi elaborate probele de examinare.

Sunt admiși la evaluarea semestrială doar studenții care au realizat integral cerințele pentru unitatea de curs respectivă. Studentul, a cărui medie a evaluărilor curente sau notă pentru lucrul individual din cadrul unității de curs este mai mică de „5” sau care a înregistrat evaluarea periodică organizată în cadrul unității de curs o notă mai mică de „5”, nu este admis la examenul semestrial de finalizare a unității de curs respectiv. De asemenea, nu este admis la evaluarea semestrială studentul care a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale.

Nota semestrială a unității de curs constituie 60% din nota generală a unității de curs pentru învățământul cu frecvență, iar în cazul învățământului cu frecvență redusă constituie 50%. *Nota semestrială* se calculează ca medie aritmetică dintre: media notelor obținute la evaluările curente; nota de la evaluarea periodică; nota / media pentru lucrul individual.

Rezultatele evaluărilor realizate în cadrul unității de curs sunt înscrise, la final de semestru, în borderou și în baza de date USARB. Titularul unității de curs va completa borderoul și va înscrie nota generală a unității de curs în cartelele de note.

PRINCIPII DE LUCRU ÎN CADRUL CURSULUI

În scopul unei pregătiri profesionale temeinice, studenții trebuie să participe activ la toate formele de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare, să realizeze prompt și la timp sarcinile de învățare, să depună eforturi personale pentru a dobândi finalitățile de studiu preconizate: a acumula cunoștințe, a-și dezvolta capacități și a-și forma competențe, să evite plagiatul, să frecventeze toate orele, să susțină toate formele de evaluare curentă și finală.

SUBIECTE PENTRU EVALUAREA PERIODICĂ

Filosofia

1. Domeniile ale reflecției filosofice.
2. Gândirea filosofică românească sec. XIX-XX.
3. Obiectul și problematica ontologiei.
4. Problema omului în filosofie.
5. Filosofia culturii.

Probleme filosofice ale domeniului

6. Filosofia educației în aria științelor pedagogice.
7. Posibile clasificări ale valorilor.
8. Existența. Stilul existențial.
9. Abordări filosofice educaționale.
10. Orientări contemporane în evoluția filosofiei educației.

SUBIECTE PENTRU EVALUAREA FINALĂ

Filosofia

1. Obiectul de studiu al filosofiei.
2. Corelația dintre filosofie și alte forme de cultură.
3. Domeniile principale ale reflecției filosofice.
4. Metodele filosofice fundamentale.
5. Funcțiile filosofiei
6. Caracteristica generală a filosofiei antice grecești..
7. Etapele de dezvoltare și problematica principală a filosofiei medievale.
8. Caracteristica generală a filosofiei Renașterii: filosofia naturii, umanismul, conceptele social-politice
9. Principalele direcții filosofice moderne.
10. Caracteristica generală a filosofiei occidentale contemporane.
11. Locul și rolul ontologiei în sistemele filosofice.
12. Problema existenței. Ontologia umanului.
13. Conștiința.
14. Noțiunea de mișcare. Tipurile și formele ale mișcării.
15. Spațiul și timpul- obiect de cercetare filosofică.
16. Gnoseologia și epistemologia.
17. Termenii fundamentali ai cunoașterii și relația dintre ei.
18. Forme și niveluri ale cunoașterii.
19. Adevărul – problemă centrală a teoriei cunoașterii.
20. Teoria științifică și principalele metode ale cunoașterii științifice contemporane.
21. Problema omului în filosofie.
22. Problema libertății umane și tratarea ei în gândirea filosofică.
23. Problema sensului vieții umane.
24. Fericirea ca sens al vieții umane.
25. Principalele concepții filosofice despre morală.
26. Structura moralei.
27. Caracterul istoric al valorilor morale.
28. Noțiunea de cultură.
29. Teoriile principale despre esența culturii.
30. Abordări științifice contemporane ale culturii.
31. Cultura și societatea.
32. Cultura și civilizația.
33. Structura culturii: forme, niveluri, straturi.
34. Funcțiile culturii.

35. Obiectul și problematica axiologiei.
36. Tipologia și clasificarea valorilor. Obiectivitatea și subiectivitatea valorilor.
37. Valori generale umane.
38. Filosofia acțiunii.

CHESTIONAR PENTRU EVALUAREA FINALĂ

Probleme filosofice ale domeniului

1. Definiți filosofia educației ca domeniu de cercetare. Stabiliți esența și obiectul de cercetare al filosofiei educației.
2. Identificați domenii de cercetare în câmpul filosofiei educației. Realizați o scurtă caracteristică a acestora.
3. Argumentați necesitatea studierii filosofiei educației de către cadrele didactice.
4. Stabiliți relația dintre ontologie și metafizică. Specificați aspectele precăutate de metafizică.
5. Aduceți argumente în explicația ontologică a educației.
6. Specificați conștințele generate de antinomiile ce au afectat devenirea naturală și istorică a omului.
7. Stabiliți domeniul de cercetare al epistemologiei educației. Descrieți nivelurile cunoașterii educației.
8. Explicați funcțiile limbajului pedagogic din perspectiva filosofiei analitice a educației.
9. Determinați importanța filosofiei analitice a educației.
10. Prezintă una din clasificările valorilor. De ce clasificările valorilor sunt convenționale?
11. Analizați contribuția specifică a axiologiei educației în fundamentarea axiologică a procesului educațional.
12. Analizați contribuția specifică a valorilor estetice și valorilor artistice pentru educație.
13. Argumentați rolul artei ca mijloc educativ.
14. Completați diagrama Wenn pentru a compara frumosul artistic, frumosul natural și frumosul social.
15. Prin graficul „T” aduceți argumente pro/contra necesității educației religioase în instituția de învățământ.

BIBLIOGRAFIA

Filosofia

Obligatorie:

1. CAPCELEA, V. Filosofie. Manual pentru școala superioară. Chișinău. 2011.
2. CAPCELEA, V. Filosofia socială. Chișinău. 2009
3. DERGACIOV, L., RUMLEANSCHI, P., ROȘCA, L. Filosofia. Chișinău, 2002.
4. BACIU, M. Introducere în filosofie. Iași, 1998.
5. BOTIȘ, Ch. Inițiere în filosofie. Iași, 1996.

Opțională:

6. BERLIN, I., Patru eseuri despre libertate. București: Humanitas, 1996.
7. BAGDASAR, N., BOGDAN, V., WARLY, C. Antologie filosofică: Filosofi străini. Chișinău, 1998.

8. BOBOC, A., MIHAI, N. Filosofia contemporană. Principalele orientări și stiluri de gândire. Chișinău, 1993.
9. HUMĂ, I. Introducere în filosofie. Iași, 1992.

Probleme filosofice ale domeniului

Obligatorie:

10. BOROZAN, M., BEȚIVU, A. Filosofia educației: Note de curs. Bălți: SRL „Tipografia din Bălți”, 2021. 159 p. ISBN 978-9975-3251-5-8
11. CAPCELEA, V. Tractat de filosofie. București: PRO Universitaria, 2020. 406 p. ISBN 978-606-26-1228-3.
12. CĂLIN, M. Filosofia educației. București: Aramis Print, 2001. 144 p. ISBN 973-8066-70-0.
13. CUCOȘ, C. Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări. Iași: Polirom, 2017. 280 p. ISBN: 978-973-46-6760-4.
14. CUZNEȚOV, L. Filosofia și axiologia educației. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2017. 121 p.
15. CRISTEA, S. Dicționar enciclopedic de pedagogie. Vol. I. București: Didactica Publishing House, 2015. 831 p. ISBN 606-683-295-3.
16. GAGIM, I. Studii de filosofie educației. Bălți: USARB, 2017. 160 p. ISBN 978-9975-50-191-0.
17. Epistemologie [online]. [citat 21.07.2020]. Disponibil: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Epistemologie>
18. NISKIER, A. Filosofia educației. O viziune critică. București: Economică, 2000. 364 p. ISBN 9735902702.
19. SCHIAU, Ioan. Filosofia educației. Cluj Napoca: Eikon, 2014.
20. FLEW, A. Dicționar de filozofie și logică. București: Humanitas, 2006. 432 p. ISBN 973-50-0978-1.
21. LAZĂR, C. Filosofia educației. Curs [online]. [citat 26.11.17]. Disponibil: <https://ru.scribd.com/doc/70359146/FilozofiaEducatiei-Note-de-Curs-1>
22. Puncte de vedere în filosofia educației [online]. [citat 03.02.2018]. Disponibil: <https://www.creeza.com/didactica/didactica-pedagogie/Puncte-de-vedere-in-filosofia-939.php>
23. PETRE, A. Filosofia valorii. București: Fundația Regele Mihai I, 1945. 239 p.

Suplimentară:

24. BÎRZEA, Cesar. Arta și știința educației. București: Didactică și Pedagogică, 1995.
25. BOBOC, Al. Filosofie contemporană. București: Didactică și Pedagogică, 1995.
26. CLEMENT, E., et al. Filosofia de la A-Z. Dicționar enciclopedic de filosofie. București: All, 2000.
27. CUZNEȚOV, L. Educație prin optim axiologic. Teorie și practică. Chișinău: Primex-ComSRL, 2010. 159 p. ISBN 978-9975-4073-2-8.
28. ГЕРШУНСКИЙ, Б.С. Философия образования для XXI века (В поисках практико – ориентированных образовательных концепций). М.: Совершенство, 1998.
29. НИКОЛАЕВА, Л. Ю. Философия образования. Учебное пособие. М.: Мир науки, 2014.
30. КИРЬЯКОВА, А.В. Теория ценностей – методологический базис аксиологии образования. In: Электронное научное издание „Аксиология и инноватика

- образования” [online]. 2010, nr. 1, 27 decembrie [citat 24.07.2019]. Disponibil:
<http://www.orenport.ru/axiology/?doc=3>
31. СТАП, Матиас. Эпистемология [online]. [citat 26.08.2020]. Disponibil:
<http://www.philosophy.ru/ru/epistemology/>